

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4292899932
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4292899932.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobcu: U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., E. XX, zastúpený JUDr. Tiborom Elzerom, advokátom so sídlom Nové Zámky, Hlavné nám. 4, proti žalovanému: Z. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., H. X, zastúpený Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom Nové Zámky, Kapisztóryho 2, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 8C/21/1992-551 z 25. novembra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením č. k. 8C/21/1992-551 z 25. novembra 2019, rozhodol, že štát má právo na náhradu trov konania od žalovaného v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 148 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), § 255 ods. 1, § 259, § 260, § 262 ods. 1, 2 a § 470 ods. 2 CSP.

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 30. 01. 1992 domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam uvedených v žalobe. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č. k. 8C/21/1992-310 z 27. septembra 2011 o zrušení podielového spoluvlastníctva tak, že prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalobcovi nariadil, aby sa majetkovo vyrovnal so žalovaným tak, že mu zaplatí sumu 4 788,50 eura do 15 dní. Vzájomnú žalobu zamietol. Žalovaný podal proti uvedenému rozsudku o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom č. k. 5Co/189/2012-403 z 12. júna 2013 tak, že vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia potvrdil. Proti rozhodnutie odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2Cdo/162/2015-539 z 28. januára 2016 tak, že dovolanie žalovaného odmietol.

4. Uznesením č. k. 8C/21/1992-244 z 28. februára 2010 pribral súd do konania znalkyňu z odboru stavebníctva, oceňovanie nehnuteľností a stavebných prác, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 33/2011. Znalkyni prvoinštančný súd uznesením č. k. 8C/21/1992-300 z 6. apríla 2011 vyplatil odmenu za náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku 184,78 eura, a to 150 eur z preddavku a 34,78 eura z rozpočtových prostriedkov súdu.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že štát, ktorý v priebehu konania platil nejaké trovy, mal na základe § 148 ods. 2 veta prvá OSP účinného do 30. 06. 2016 právo na ich náhradu voči strane sporu. Rozhodujúci bol výsledok konania. Dodal, že vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. S poukazom na uvedené zaviazal žalovaného na náhradu trov konania štátu.

6. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a rozhodol o náhrade trov sťažnosti proti uzneseniu. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s právnym názorom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 15/2013 z 18. júna 2015, z ktorého vyplýva, že povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania sa týka nielen trov konania účastníkov, ale aj trov štátu. V rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, je preto súd povinný rozhodnúť aj o trovách štátu, ak nerozhodol, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Ak o týchto trovách opomenie rozhodnúť, môže o nich bez návrhu rozhodnúť doplniacím rozhodnutím, ale len kým rozhodnutie vo veci samej nenadobudne právoplatnosť. Pokiaľ súd prvého stupňa (akt. súd prvej inštancie) v rozsudku nerozhodol o trovách štátu a nerozhodol o nich bez návrhu ani do právoplatnosti rozsudku, je vylúčené, aby o nich rozhodol neskôr osobitným uznesením. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie nerozhodol do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, o náhrade trov konania (nie o ich výške, ale o ich priznaní, ako takom), nie je oprávnený rozhodovať o nich po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia. Ak sa mienil súd prvej inštancie odchyliť od právneho názoru uvedeného v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, je povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Keďže súd takto nepostupoval, rozhodnutie nespĺňa kritériá, ktoré CSP kladie na odôvodnenie odklonu od právneho názoru najvyššej súdnej autority. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je navyše nesprávne aj po formálnej stránke, keďže vo výroku uznesenia, ani v jeho odôvodnení neurčuje spôsob, akým bude o výške trov konania rozhodnuté - kto a kedy o nich má podľa súdu rozhodnúť. Do pozornosti odvolacieho súdu dal nálezh Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 289/2017 z 21. novembra 2017, publikovaný pod č. 43/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/126/2019 z 10. júla 2017 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo/15/2013.

7. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožňuje a navrhuje ho ako vecne správne potvrdiť.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 OSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. d/ CSP zrušiť.

9. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 30. 01. 1992 domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam uvedených v žalobe. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č. k. 8C/21/1992-310 z 27. septembra 2011, o zrušení podielového spoluvlastníctva tak, že prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalobcovi nariadil, aby sa majetkovo vyrovnal so žalovaným tak, že mu zaplatí sumu 4 788,50 eura do 15 dní. Vzájomnú žalobu zamietol. Žalovaný podal proti uvedenému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací súd rozsudkom č. k. 5Co/189/2012-403 z 12. júna 2013 tak, že vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia potvrdil. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2Cdo/162/2015-539 z 28. januára 2016 tak, že dovolanie žalovaného odmietol. Uznesením č. k. 8C/21/1992-244 z 28. februára 2010 pribral súd do konania znalkyňu z odboru stavebníctva, oceňovanie nehnuteľností a stavebných prác, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 33/2011. Znalkyni prvoinštančný súd uznesením č. k. 8C/21/1992-300 z 6. apríla 2011 vyplatil odmenu na náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku v sume 184,78 eura, a to 150 eur z preddavku a 34,78 eura z rozpočtových prostriedkov súdu. Následne rozhodol súd prvej inštancie napadnutým uznesením tak, že žalovaného zaviazal na náhradu trov štátu ako procesne neúspešnú stranu v konaní.

10. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

13. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

14. Podľa § 260 CSP, ak súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pri rozhodovaní o náhrade výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu sa riadi ustanoveniami osobitného predpisu.

15. Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

16. Podľa § 389 písm. d/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

17. Vychádzajúc z § 389 ods. 1 písm. d/ CSP ide o dôvod na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nemeritórnej povahy. Nejde o zrušovanie rozhodnutí vo veci samej, ale o procesné rozhodnutia, ktoré súd vydal bez návrhu a na vydanie ktorých neboli splnené zákonné podmienky, resp. neexistovali dôvody na ich vydanie alebo dôvody existujúce v čase vydania napadnutého rozhodnutia dodatočne odpadli. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na tie nemeritórne rozhodnutia, ktoré boli vydané na návrh, a to z dôvodu, že pri nezákonnosti takýchto rozhodnutí je právny priestor na postup podľa § 388 CSP. Ak sa uplatní dôvod na zrušenie podľa citovaného uznesenia, ďalší procesný postup súdu prvej inštancie po zrušení nemeritórneho rozhodnutia a vrátení veci bude spočívať v pokračovaní v konaní vo veci. Postup podľa písmena d/ nebráni tomu, aby sa v prípade len čiastočnej nesprávneho rozhodnutia potvrdilo toto rozhodnutie v rozsahu, v akom je správne a v prevyšujúcej časti by súd rozhodnutie zrušil.

18. Odvolací súd preskúmajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k jednoznačnému záveru, že súd prvej inštancie nemal v čase vydania napadnutého uznesenia splnené podmienky k tomu, aby mohol vydať rozhodnutie, ktorým žalovaného zaviazal k náhrade trov konania - trov štátu, ktoré vznikli v dôsledku toho, že v konaní vo veci samej bol pririaty znalec za účelom vypracovania znaleckého posudku. Súd prvej inštancie opomenul rozhodnúť o náhrade trov štátu, keď rozhodoval rozhodnutím vo veci samej, v dôsledku čoho následne vydal napadnuté rozhodnutie.

19. V tomto smere je potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. júna 2015, sp. zn. 6 MCdo 15/2013, z ktorého vyplýva, že povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania sa týka nielen trov konania účastníkov (teraz strán sporu), ale aj trov štátu. V rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, je preto súd povinný rozhodnúť aj o trovách štátu, ak nerozhodol, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Ak o týchto trovách opomenie rozhodnúť, môže o nich bez návrhu rozhodnúť doplniacím rozhodnutím, ale len kým rozhodnutie vo veci samej, resp. rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nenadobudne právoplatnosť. Pokiaľ súd prvého stupňa v rozsudku nerozhodol o trovách štátu a nerozhodol o nich bez návrhu ani do právoplatnosti rozsudku, je vylúčené, aby o nich rozhodol neskôr osobitným uznesením.

20. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené poznamenáva, že vzniknutú situáciu nemožno zhojiť tým, že s odstupom času (približne po troch rokoch) po tom, ako bolo vo veci vydané konečné rozhodnutie, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie smerujúce proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodne o trovách konania - trovách štátu, o ktorých opomenul rozhodnúť. Ako správne uviedol žalovaný v odvolaní, ak súd prvej inštancie opomenul o uvedenom nároku štátu rozhodnúť v rozhodnutí vo veci samej, mal možnosť tento nedostatok konvalidovať vydaním doplnacieho rozhodnutia, ktorým by o trovách štátu rozhodol. Súd prvej inštancie by tak však musel urobiť, za predpokladu, že by konal bez návrhu, len do okamihu, kedy by rozhodnutie vo veci samej nenadobudlo právoplatnosť. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie, ktorým malo byť o trovách štátu rozhodnuté, a to rozsudok č. k. 8C/21/1992-310 z 27. septembra 2011, nadobudol právoplatnosť dňa 5. septembra 2013 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 5Co/189/2012-403 z 12. júna

2013, nemohol už súd prvej inštancie rozhodovať po právoplatnosti uvedeného rozhodnutia o trovách štátu, čo aj správne namietal žalovaný.

21. V predmetnom konaní je nepochybne preukázateľné, že súd prvej inštancie celkom zjavne opomenul na skutočnosť, že o trovách štátu nebolo rozhodnuté. Avšak táto skutočnosť mu nezakladá právomoc rozhodnúť o nich samostatným uznesením tak, ako to urobil súd prvej inštancie, pretože predmetné konanie právoplatne skončilo. Uvedený právny záver súdu prvej inštancie je nesprávny, pretože odporuje platnej právnej úprave, resp. nemá oporu v zákone. Vzhľadom na to, že o trovách konania bolo právoplatne rozhodnuté, samostatným uznesením o nároku na náhradu trov štátu po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej by bol narušený princíp právnej istoty.

22. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu dospel odvolací súd k jednoznačnému záveru, že v danej veci neexistovali žiadne dôvody na to, aby súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie, čo zároveň primálo odvolací súd, aby procesným postupom v zmysle § 389 ods. 1 písm. d/ CSP napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách štátu, na náhradu ktorých zaviazal žalovaného č. k. 8C/21/1992-551 z 25. novembra 2019, zrušil.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).